

STORTINGET

Innst. 191 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:247 S (2022–2023)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Dag-Inge Ulstein og Kjell Ingolf Ropstad om en verifiserbar aldersgrense for sosiale medier og regulering av innhold og reklame rettet mot barn

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- Stortinget ber regjeringen snarest fremme et forslag om en reell 13-årsgrense for sosiale medier med krav om registrering og innlogging med BankID eller tilsvarende løsninger.
- Stortinget ber regjeringen snarest fremme et forslag om foreldresamtykke, der foreldrene må bruke BankID eller tilsvarende løsninger for å åpne kontoer på sosiale medier for barn under 16 år.
- Stortinget ber regjeringen snarest fremme et forslag om forbud mot at sosiale medier bruker barns personlige informasjon til å gi dem anbefalinger om innhold eller reklame.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åse Kristin Ask Bakke, Mona Nilsen og Torstein Tvedt Solberg, fra Høyre, Turid Kristensen og Tage Pettersen, fra Senterpartiet, Margrethe Haarr og Åslaug Sem-Jacobsen, fra Fremskrittspartiet, Silje Hjemdal, fra Sosialistisk Venstreparti, Kathy Lie, og fra Venstre, lederen Grunde Almeland, viser til forslaget om en verifiserbar aldersgrense for sosiale medier og regulering av innhold og reklame rettet mot barn. Forslagsstillerne argumenterer for at det kan være en sammenheng mellom barn og unges økende bruk av sosiale medier og en «epidemi» av psykisk uhelse. Det vises til flere undersøkelser som har registrert en økning i angst, depresjon og svakere psykisk helse blant unge i de senere år. I samme periode har bruken av sosiale medier økt, og forslagsstillerne viser til enkeltstudier som kobler de to utviklingene sammen.

Komiteen viser til at forslagsstillerne mener at utviklingen vil fortsette, og argumenterer for at tiltak bør gjøres. Det foreslås en minste aldersgrense på 13 år, som skal verifiseres med sikker digital registrering og innlogging. Videre foreslås det at unge mellom 13 og 16 år må ha foreldres eller foresattes samtykke for bruk av sosiale medier. Til slutt foreslås det at sosiale medier skal forbys å bruke barns personlige informasjon til anbefaling om innhold eller reklame.

Komiteen merker seg kommentarene til representantforslaget som barne- og familieministeren har sendt i brev av 29. september 2023, samt skriftlige høringsinnspill fra Forbrukerrådet, Hyperion, Nasjonal-

foreningen for folkehelsen, Redd Barna, stiftelsen Barnevakten og Teknologirådet.

Komiteen viser til at statsråden trekker frem at forskning ikke er entydig om en eventuell sammenheng mellom psykisk helse og bruk av sosiale medier blant unge. Komiteen ser at det kan være behov for å avvent mer forskning og hvorvidt det faktisk er en økning i psykiske helseproblemer, samt om en slik økning kun er korrelert med eller en virkning av bruk av sosiale medier.

Komiteen viser videre til at statsråden påpeker at det er få unge mellom 13 og 18 år som har sikker digital ID, slik som for eksempel BankID. Selv om andelen som har slik ID, kan forventes å øke de neste årene, vil den lave andelen som har slik i dag, i seg selv være en terskel for at unge kan bruke sosiale medier. Det vil kunne være en utilsiktet og uheldig konsekvens av innføring av en regel om verifiseringsordning. Forbrukerrådet og Redd Barna støtter innføring av aldersgrense, men er kritiske til bruk av BankID. Det listes opp flere grunner til at den foreslåtte løsningen ikke anbefales.

Komiteen viser også til at statsråden påpeker at unge over 13 år har en menneskerett til privatliv, og at det derfor kan være problematisk å kreve samtykke fra foreldre eller foresatte for bruk av sosiale medier. Slike spørsmål bør gjennomgå en bredere vurdering. Statsråden skriver i sitt brev:

«Mellom anna bør spørsmålet sjåast i samanheng med forslaget frå Barnelovutvalet i NOU 2020:14 om ein alminneleg personvernrettsleg myndighetsalder på 13 år, som for tida er til vurdering i Barne- og familiedepartementet.»

Komiteen merker seg at også Forbrukerrådet, Hyperion og Redd Barna mener at unge over 13 år har rett til privatliv. Det argumenteres for at unge som for eksempel er utsatt for sosial kontroll, kan bli skadelidende av et slikt forslag.

Komiteen viser til slutt til forslaget om å forby å bruke barns personlige informasjon til anbefaling om innhold eller reklame. Statsråden viser til at det allerede er inntatt et forbud mot å bruke barns personlige informasjon til å skreddersy reklame. Det er gjort i EØS-relevant regelverk, som også vil gjelde i Norge. Forbrukerrådet og Redd Barna påpeker at EØS-regelverket tar lang tid å implementere, og at det ikke går like langt som forslaget fra forslagsstillerne. Hvorvidt det også bør forbys å bruke barns personlige informasjon til anbefaling om innhold, er et annet spørsmål. Komiteen viser til at det blant annet vil kunne sette en stopper for at barn blir tilbudt aldersrelevant informasjon, noe som mange vil synes er en uheldig konsekvens av et slikt forbud.

Komiteen viser til at dagens barn og unge lever store deler av sine sosiale liv på digitale flater og i sosiale medier. Medietilsynets undersøkelse «Digitale dilem-

maer – en undersøkelse om barns debut på mobil og sosiale medier» fra 2022 viser at 93 prosent av landets 9–11-åringene har mobil, 56 prosent av 10-åringene bruker sosiale medier og at ni av ti barn er på sosiale medier fra og med 12-årsalderen. Undersøkelsene viser også at over fire av ti unge brukere av sosiale medier ville følt seg utenfor om de ikke hadde vært til stede på de samme sosiale mediene som sine venner.

Komiteen er opptatt av at barn og unge skal kunne delta på digitale flater, kunne ytre seg og ha tilgang til informasjon. Samtidig er komiteen også opptatt av at nettet skal være en trygg arena, der barn og unges personvern og privatliv ivaretas.

Selv om forskningen er sprikende, viser komiteen også til at flere er bekymret for at den omfattende bruken av skjerm og sosiale medier kan være skadelig for barn og unges psykiske helse. Komiteen er bekymret for hvordan sosiale medier kan skjule mobbing og ekskludering. Vi vet også at barn og unge opplever uønsket reklamepress og markedsføring.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet tar på alvor at barn og unges psykiske uhelse øker, og viser til at regjeringen nylig har lagt frem en forpliktende, langsiktig og dynamisk opptrappingsplan for psykisk helse som tar for seg hele bredden av det som må til for å få til en reell styrking av feltet, og der særlig barn og unge står i fokus. For å imøtekomme utfordringene knyttet til barn og unges personvern på digitale flater og skjermbruk generelt, viser disse medlemmer til at regjeringen har satt ned et eget skjermbrukutvalg og nå jobber med en stortingsmelding om trygg digital oppvekst. Disse medlemmer viser også til at Personvernkommisjonen nylig har lagt fram en rekke forslag til hvordan barn og unge kan sikres bedre beskyttelse på digitale flater. Disse har nylig vært på høring og er nå til behandling i Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.

Forslag 1: En verifiserbar aldersgrense i sosiale medium og sikker innlogging

Komiteen viser til at det i dag er 13 års aldersgrense for samtykke til behandling av informasjonssamfunnstjenester (jf. personopplysningsloven § 5), og at flere sosiale medier har satt en 13 års aldersgrense i sine avtalevilkår. Samtidig viser undersøkelser at yngre barn i dag er flittige brukere av sosiale medier, og at store deler av deres sosiale liv skjer på digitale flater. Ifølge Medietilsynets undersøkelse «Digitale arenaer – en undersøkelse om barns debut på mobil og sosiale medier» fra 2023, er foreldres begrunnelse for at barna deres får mobil at de ikke skal skille seg ut fra de andre. Undersøkelsen viser også at enkelte foreldre gjerne skulle holdt igjen, men synes dette er vanskelig når «alle andre har

det». Frykten for barnets utenforskap ser ut til å være en hovedmotivasjon for at mange foreldre gir etter og tillater sosiale medier før barna har fylt 13 år. Undersøkelsen viser også at «andre foreldre mener at det å bryte aldersgrenser i sosiale medier er til barnets beste, og at sosialt utenforskap er en større risiko enn det barna eksponeres for på TikTok eller Snapchat».

Komiteen viser til svarbrev fra statsråden, som fremhever at forslaget om en verifiserbar aldersgrense på sosiale medier gjennom innlogging med BankID kan gjøre det vanskeligere å være anonym på nett, og dermed få negative konsekvenser for barn og unge. Komiteen støtter på mange måter intensjonen i forslaget, men mener forslaget ikke vil være riktig, da en slik løsning vil utfordre barns mulighet til å være anonyme på nett. Komiteen mener også det vil være enkelt å omgå et slikt regelverk gjennom å bruke andres BankID, eller ved å flytte seg over til plattformer som ikke bruker slik innlogging. Komiteen frykter forslaget dermed vil kunne skape en falsk trygghet og bli en hvilepute. Komiteen mener i stedet at løsningen ligger i regulering av de store tech-plattformene, gjennom å stille krav til disse. For å lykkes er man avhengig av internasjonalt samarbeid. Komiteen viser til at regjeringen snart vil legge frem EUs nye forordning om digitale tjenester (DSA), som blant annet omhandler hvordan man kan stille krav til plattformene om å ta mer ansvar for å sikre beskyttelse av barn og unge, samtidig som man ivaretar deres ytringsfrihet og tilgang til informasjon på digitale plattformer.

Komiteen viser også til at forordningen om elektronisk identifisering og tillitstjenester for elektroniske transaksjoner i det indre marked (eIDAS) er del av norsk lov, og revideres i disse dager. I dette arbeidet diskuteres også mulighet for autentisering og verifisering av alder. I det reviderte forslaget til forordningen stilles det krav til at de store digitale plattformene som eventuelt krever at brukere autentiserer seg for å få tilgang til nettbaserte tjenester, aksepterer bruken av europeiske digitale lommebøker utskrevet i samsvar med eIDAS. Den reviderte forordningen vil etter planen vedtas i løpet av året og komiteen viser til at regjeringen i den sammenheng vil måtte vurdere behov for nasjonale endringer som vil være i samsvar med GDPR. Komiteen viser til enda et moment som taler mot innføring av krav til innlogging med BankID. I dag er det stor variasjon i om bankene faktisk tilbyr BankID for yngre barn, og det er i dag få barn som faktisk bruker dette. Det er heller ikke alle barn som har en bankkonto. Komiteen mener forslaget i representantforslaget dermed også vil kunne bidra til digitalt utenforskap og å skape forskjeller mellom de som har ressurser og bankkonto, og de som ikke har det. Dette ønsker komiteen ikke.

Komiteen viser til svarbrev fra statsråden og støtter vurderingen om at en slik regulering må gjøres i et

helhetlig perspektiv og skje i forbindelse med pågående prosesser. Komiteen støtter derfor ikke forslaget om en aldersgrense i sosiale medier som verifiseres med sikker innlogging.

Forslag 2: Foreldresamtykke for konto på sosiale medier for barn under 16 år

Komiteen viser til at barn og unge i dag kan samtykke til bruk av sosiale medier fra de er 13 år, uten samtykke fra foreldre. Komiteen viser til at denne aldersgrensen ble fastsatt i 2018 gjennom personvernforordningen og personopplysningsloven. I vurderingene som ble gjort ved behandling av saken den gang, ble det særlig tatt hensyn til barns selvråderett, at aldersgrensen var en videreføring av gjeldende praksis, samt at flere europeiske land også opererte med en aldersgrense på 13 år. En rekke høringsinstanser støttet også 13-årsgrense, herunder Datatilsynet og Medietilsynet. Hensynene som ble fremhevet, var blant annet basert på barns medbestemmelsesrett i barneloven § 31, barns rett til ytringsfrihet og informasjonstilgang i barnekonvensjonen artikkel 13 og barns rett til å si sin mening etter konvensjonens artikkel 12.

I lys av den digitale utviklingen og endring i medievaner, er komiteen enig i at det kan være hensiktsmessig å diskutere aldersgrense for foreldresamtykke. Samtidig vil komiteen understreke viktigheten av at slike diskusjoner må skje parallelt med at man også vurderer spørsmål knyttet til barns personvern. Komiteen vil også fremheve at dette i tillegg må sees i sammenheng med forslaget fra Barnelovutvalget om en alminnelig personvernrettslig myndighetsalder på 13 år, og viser til at Barnelovutvalgets utredning NOU 2020:14 for tiden er til vurdering i Barne- og familiedepartementet.

Komiteen støtter ikke forslaget om foreldresamtykke for konto på sosiale medier for barn under 16 år.

Forslag 3: Forbud mot adferdsbasert markedsføring rettet mot barn

Komiteen viser til at barn og unge er særskilt sårbare når det kommer til påvirkning fra reklame, og at selve forretningsmodellen til sosiale medier innebærer å samle inn opplysninger og selge disse videre, og å bruke data til å skreddersy og målrette reklame. Komiteen er opptatt av å redusere reklamepresset barn og unge opplever på digitale flater, og viser til at innsamling og behandling av personopplysninger om hvordan barn og unge bruker digitale løsninger og sosiale medier står sentralt i Personvernkommissjonens utredning. Forslaget som fremmes i representantforslaget er i tråd med anbefalingene fra Personvernkommissjonen.

Komiteen viser til svarbrev fra statsråden, som fremhever viktigheten av at barn og unges rett til personvern må gå foran de kommersielle interessene til de store plattformene og deres forretningsmodeller. I svarbrevet fremkommer det også at det ikke er nødvendig å sette i gang med et særnorsk forbud, ettersom forbudet i forordningen om digitale tjenester (DSA) artikkel 28 vil kunne komme til å gjelde i Norge. Komiteen viser til at både Europaparlamentet og regjeringen allerede har inntatt en posisjon om at adferdsbasert markedsføring mot barn bør forbys som en del av forordningen om digitale tjenester (DSA). Her argumenteres det blant annet med at barn er særlig sårbare for denne typen markedsføring. Samtidig viser komiteen til at DSA artikkel 28 ikke inneholder forbud mot annet innhold enn markedsføring, og komiteen mener regjeringen derfor i tillegg bør vurdere et mer generelt forbud mot markedsføring rettet mot barn og unge, og at dette bør gjøres som del av oppfølgingen av Personvernkommisjonen og i arbeidet til den interdepartementale gruppen som nå gjennomgår forbrukervernet til barn i digitale medier.

Komiteen støtter derfor ikke representantforslaget og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med implementering av forordningen om digitale tjenester om å sikre et forbud mot adferdsbasert markedsføring rettet mot barn og unge.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at regjeringen Solberg la frem en egen nasjonal strategi for trygg digital oppvekst i 2021. Dette for at myndighetene skal ha en samordnet innsats for å trygge barn på de digitale flatene.

Disse medlemmer viser til at det ikke er tvil om at influensere gjennom sosiale medier har stor påvirkning på mange barn, unge og sårbare. Influensere deler helseråd og slanketips uten faglig kompetanse. De bryter også markedsføringsloven jevnlig, eksempelvis ved framvisning av alkohol og villedende reklame for produkter gjennom mangelfull og direkte feilaktig informasjon. Den praksisen altfor mange influensere har på sosiale medier i dag, har i tillegg direkte skadelig påvirkning i form av kroppspress. Den bidrar også til normalisering av kosmetiske inngrep. I kampen for bedret psykisk og fysisk helse, ikke minst for barn og unge, deler disse medlemmer intensjonen til forslagsstillerne

om at det er behov for å få på plass en bedre regulering av denne bransjens bruk av sosiale medier.

Disse medlemmer viser også til at foreldre er bedre egnet til å bestemme hvordan dette følges opp i praksis. Videre vil en statlig aldersgrense på sosiale medier være vanskelig å håndheve, og det vil være en innskrenkende regulering av friheten norske ungdommer har til å kommunisere med hverandre.

Disse medlemmer påpeker at det er viktig å sikre at personvernet blir ivaretatt, og at ingen sensitive personopplysninger havner hos tilbyderne av sosiale medier. Dette er fullt mulig med dagens teknologi.

Disse medlemmer viser til at forskningen ikke er entydig om en eventuell sammenheng mellom psykisk helse og bruk av sosiale medier blant unge. Komiteen har også mottatt henvendelse fra ansatte ved SINTEF, Universitetet i Oslo og Universitetet i Stavanger, som påpeker at det er alvorlige feil og mangler i forskningen om sosiale medier. I en større og langvarig undersøkelse ved NTNU fra 2023 har forskerne sett på sammenhengen mellom sosiale medier og barn og unges psykiske helse. Forskerne har konkludert med at økt bruk av sosiale medier ikke har ført til mer angst og depresjon.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet viser til at det arbeides med oppfølging av NOU 2020:14 fra Barnelovutvalget, og at det i den sammenheng vil bli vurdert ulike tiltak for å sikre barns digitale trygghet. Det er også viktig at innspill fra Personvernkommisjonen hensyntas i slike tiltak. Dette medlem mener for øvrig at det er begrenset hvor mye man kan og bør lovregulere på området, da det oftest vil være teknisk mulig å omgå de fleste lovreguleringer. Det er ofte mer hensiktsmessig å jobbe med god forebygging gjennom informasjon og holdningsskapende arbeid.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med implementering av forordningen om digitale tjenester om å sikre et forbud mot adferdsbasert markedsføring rettet mot barn og unge.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 13. februar 2024

Grunde Almeland

leder

Silje Hjemdal

ordfører

Statsråden

Stortinget
Familie- og kulturkomiteen
0026 OSLO

Dykkar ref
IS/mb

Vår ref
23/2266-

Dato
29. september 2023

Dokument 8:247 S (2022-2023) – Representantforslag om ei verifiserbar aldersgrense for sosiale medium og regulering av innhald og reklame retta mot barn

Eg viser til brev frå Familie- og kulturkomiteen om Dokument 8:247 S (2022-2023) om å innføre ei verifiserbar aldersgrense for sosiale medium og regulering av innhald og reklame retta mot barn. Brevet blei oversendt Barne- og familiedepartementet 14. juni 2023. For å svare på forslaget har Barne- og familiedepartementet henta innspel frå Kommunal- og distriktsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Aldersgrenser for sosiale medium er eit aktuelt tema. Barn og unge brukar mykje tid på sosiale medium, og nettet er ein stor del av kvardagen til barn og unge. Det fører med seg utfordringar og fordelar. Representantane nemner særleg psykisk helse og aukinga i psykiske helseplager blant unge.

Forskinga gir ingen eintydige svar. Noko forsking tyder på at konsekvensane for psykisk helse avhenger av bruken av sosiale medium, og kven brukaren er (Steinsbekk m.fl., 2023). Kor opptatt ein er av korleis ein presenterer seg sjølv heng saman med eigenskapar som kjønn, livsstil og personlegdom. Ungdom opplever uoppnåelege krav til sjølvpresentasjon på sosiale medium, noko som gjer at dei kjenner seg einsame (Fjelnseth & Sjølie, 2021). Samstundes syner forsking basert på EU Kids Online at det er ein positiv korrelasjon mellom tilfredsheit med livet og tidsbruk på nettet (Milosevic m.fl., 2022). Til forskjell frå bly, tobakk og barnearbeid i gruver, som vert nemnt i representantforslaget, er ikkje nettet eller sosiale medium alltid eller eintydig negativt – dei fleste norske barn har det bra på nett.

Det er likevel god grunn til å vere merksam på utviklinga. Forretningsmodellen til dei sosiale media er ikkje laga med tanke på barn sitt beste. Selskapa bak dei sosiale media brukar og

sel personopplysningar om brukarane til marknadsføring. Dei nyttar òg opplysningane til å gje brukarane tilpassa innhald. Slik vert reklamen og innhaldet tilpassa brukaren i stor grad, noko som kan gjere at dei brukar meir tid på sosiale medium, og produserer enno meir persondata. Som representantane peiker på, kan det gjere at barn og unge får reklame og innhald for ting dei ikkje bør eller eigentleg ønskjer, som usunn mat og slankeprodukt, eller som skapar polarisering, utan rom for diskusjon og ueinigheit. Det kan òg få konsekvensar for konsentrasjonsevna.

Nokre av desse spørsmåla er tema for Skjermbrukutvalet, og nokre kjem til å vere tema i stortingsmeldinga om trygg digital oppvekst, som Barne- og familiedepartementet skriv. Med betre kunnskap om konsekvensane av skjermbruk og sosiale medium for barn og unge, er vi betre rusta til å vedta politikk som balanserer barn sin rett til vern, og til ein aktiv og deltakande digital oppvekst. Personvernkommissjonen si NOU 2022:11 *Ditt personvern – vårt felles ansvar*, har òg anbefalingar om vern av barn i digitale flater, og oppfølginga av NOU-en er relevant for representantforslaget.

Nedanfor gir eg ein vurdering av dei ulike forslaga.

Ei verifiserbar aldersgrense i sosiale medium og sikker innlogging

Representantane ber regjeringa føreslå ei reell 13-årsgrense for sosiale medium, med krav om registrering og innlogging med BankID eller tilsvarande løysingar. Der det er sett aldersgrenser for tilgang og bruk av nettenester, er det viktig at det finst høve for aldersverifisering. Dette krev både strukturelle og reguleringsmessige tiltak.

Forsking syner samstundes at anonymitet vert nytta strategisk av ungdom når dei er på nett (Ellison m.fl., 2016). Høve til å vere anonym er viktig for dei når dei søker informasjon, utforskar identitet og seg sjølve, og når dei treng å omgå sosiale forventningar. Representantane sitt forslag kan gjere det vanskelegare å vere anonym på nett, og det kan få negative konsekvensar for unge.

Eg meiner det er upraktisk å få til ei verifiseringsordning gjennom norsk regulering åleine. Det er få barn som har BankID eller andre former for digital identifikasjon. Bankar har ulik aldersgrense for å gje ut BankID, og den må vere knytt til ein bankkonto. Det kan skape eit skilje mellom dei som har og ikkje har tilgang, og dermed styrkje digitale klasseskilje. Samstundes er treffsikkerheita i ei slik løysing avhengig av at den ikkje lett kan bli omgått. Tiltaket krev òg at plattformane legg til rette for innlogging med digital identifikasjon.

Forordninga om elektronisk identifisering og tillitstenester for elektroniske transaksjonar i den indre marknaden (eIDAS) er del av norsk lov. Forordninga er under revisjon, og forslaget til revisjon tek omsyn til moglegheit for autentisering og verifisering av alder. I følgje forslaget til revidert forordning, må dei store onlineplattformane som eventuelt krev at brukarar autentiserer seg for å få tilgang til nettbaserte tenester, akseptere bruken av europeiske digitale lommebøker utskrive i samsvar med eIDAS. Den reviderte forordninga vil gjelde ved tilgang til både offentlege og private tenester. Forslaget er forventa vedteke i løpet av året og vil innebere behov for endringar nasjonalt. Etter forslaget skal alle få tilbod om ei digital

lommebok gratis. Den skal innehalde ein eID på høgt tryggingnivå og vere i samsvar med GDPR.

Eg meiner det er formålstenleg å vente på denne reguleringa, som kan bli viktig for ei styrka regulering av området også i Noreg.

Foreldresamtykke for konto på sosiale medium for barn under 16 år

Representantane ber regjeringa snarast fremje eit forslag om foreldresamtykke, kor foreldra må nytte BankID eller tilsvarende løysingar for å opne kontoar på sosiale medium for barn under seksten år.

Barn kan i dag frå dei er 13 år sjølv samtykke til bruk av sosiale medium, utan samtykke frå foreldra. Aldersgrensa er bestemt i personopplysningslova § 5 og vart fastsett ved innføringa av personvernforordninga i Noreg i 2018. Særleg vart det lagt vekt på omsynet til sjølvråderetten til barnet, og at aldersgrensa var ei vidareføring av gjeldande praksis. Ei rekke høyringsinstansar støtta ei aldersgrense på 13 år. Fleire europeiske land har også ei aldersgrense på 13 år.

Viktige poeng er at barn har rett til autonomi, personvern og privatliv. Det inneber at dei har rett til privatliv også overfor foreldra sine. Med aukande alder, vert barn meir modne og har rett på å chatte og sende meldingar til vener og andre, og til å søke informasjon utan samtykke frå foreldra. Krav om samtykke frå foreldra, og barn sin rett til vern mot skadelege opplevingar på nett, må difor vegast opp mot barn sitt sjølvstyre, rett til privatliv og personvern. Mange foreldre er opptekne av barna sin rett til personvern, og ønskjer ikkje tilgang til all kommunikasjonen deira.

Om ein skulle heve grensa for foreldresamtykke til 16 år i Noreg, slik forslagsstillarane ønskjer, bør dette i alle høve utgreiast nærare og i samheng med tilgrensande spørsmål om barn sitt personvern. Mellom anna bør spørsmålet sjåast i samheng med forslaget frå Barnelovutvalet i NOU 2020: 14 om ein alminneleg personvernrettsleg myndighetsalder på 13 år, som for tida er til vurdering i Barne- og familiedepartementet.

Forbod mot åtferdsbasert marknadsføring retta mot barn

Representantane ber regjeringa snarast fremje eit forslag om forbod mot at sosiale medium nyttar barn sin personlege informasjon til å gje dei anbefalingar om innhald eller reklame.

Eg deler forslagsstillarane sine bekymringar når det gjeld åtferdsbasert reklame retta mot barn. Barn er særleg sårbare for påverknad gjennom reklame. Innsamling og behandling av personopplysningar om korleis barn og unge brukar digitale løysingar og sosiale medium, står sentralt i utgreiinga frå Personvernkommissjonen (NOU 2022:11). Forslaget frå representantane er i tråd med tilrådinga frå Personvernkommissjonen, kva gjeld marknadsføring og målretta reklame mot barn.

DSA vart vedteke i EU 19. oktober 2022. Regjeringa tok eit tydeleg standpunkt om at åtferdsbasert marknadsføring overfor barn bør bli forbode i forordninga. DSA har som mål å sikre eit tryggare internett for forbrukarar med meir opne, gjennomsiktige og pålitelege plattformer. Rettsakta blir rekna for å vera EØS-relevant, og det formelle arbeidet med å vurdere innlemming i EØS-avtalen har starta. Forordninga skal mellom anna verne mindreårige på nett, og i artikkel 28 er det eit forbod mot åtferdsbasert marknadsføring retta mot barn og unge.

Ordlyden i føresegna forbyr at tilbydarar av digitale plattformer syner annonsar basert på profilering ved bruk av personopplysningar, når mottakaren av tenesta er mindreårig. Dette gjeld når tilbydaren med rimeleg tryggleik kan vite at mottakar av tenesta er mindreårig. Viss føresegna i forordninga vert gjennomført i norsk rett, vil den oppfylle representantane sitt forslag om eit forbod mot at sosiale medium brukar barn sin personlege informasjon til å rette reklame mot dei.

Eg meiner forslaget er viktig, og at barn og unge sin rett til personvern går framfor dei kommersielle interessene til dei store plattformene og deira forretningsmodell. Samstundes er det ikkje naudsynt å sette i gong eit arbeid med eit særnorsk forbod, ettersom forbodet i DSA artikkel 28 kan kome til å gjelde her òg.

Når det gjeld anna innhald enn marknadsføring, inneheld ikkje DSA eit forbod mot det. Eg meiner det er naturleg at delen av forslaget til representantane som gjeld anna innhald enn marknadsføring, vert vurdert som ledd i Kommunal- og distriktsdepartementet si oppfølging av utgreiinga til Personvernkommissjonen. Regjeringa har òg satt ned ei interdepartemental gruppe som gjennomgår forbrukarvernet til barn i digitale medium. BFD leiar dette arbeidet.

Med helsing

Kjersti Toppe